

■ PNRR: PSD sustine eliminarea proiectelor fără contracte de finanțare **PAGINA 3**

■ Educația începe anul școlar cu salarii și burse asigurate, în ciuda crizei fiscal-bugetare **PAGINA 10**

■ Ministerul Educației reduce riscul de penalizare prin renegocierea proiectelor PNRR **PAGINA 10**

■ Sănătate: Pacienții pot raporta redirectionările abuzive către cabinete private **PAGINA 12**

■ TradeVille: Hidroelectrică - afectată de condițiile hidro nefavorabile **PAGINA 9**

GRAM AUR = 466,4968 RON

FRANC ELVEȚIAN = 5,3652 RON

EURO = 5,0588 RON

DOLAR = 4,3326 RON

Piețele financiare, fără reacție după întâlnirea Trump-Putin și înaintea negocierilor de pace

● BMO Private Wealth: "Investitorii sunt mult mai atenți la consum, la inflație și la mesajele ce vor veni de la Wyoming"
● Navellier & Associates: "În momentul în care se va ajunge la o încetare a focului, piața acțiunilor poate înregistra un rally datorită așa-numitului dividend al păcii"

Piețele financiare nu au înregistrat reacții semnificative după întâlnirea de la sfârșitul săptămânii trecute dintre președintele american Donald Trump și președintele rus Vladimir Putin, și nici în anticiparea intervențiilor programate la Washington dintre Trump, președintele ucrainean Volodimir Zelenski și liderii europeni. Aceasta, în condițiile în care, cel puțin până ieri la mijlocul zilei, nu se continea un acord privind încetarea focului în Ucraina într-un viitor apropiat.

Indicele pan-european Stoxx 600 avea o scădere de 0,12% ieri, la ora

13:00 a României, indicele DAX al pieței germane se deprecia cu 0,31%, în vreme ce, la Londra, indicele FTSE 100 avea o scădere de 0,08%. În Statele Unite, indicele S&P 500 a încheiat sesiunea de venit în scădere cu 0,29%, iar Nasdaq Composite a coborât cu 0,4%, ambele coșuri de acțiuni fiind în apropierea unor recorduri istorice. Ieri, cu trei ore și jumătate înainte de deschiderea sesiunii de tranzacționare din Statele Unite, contractele futures pentru indicii pieței americane erau în scădere.

ANDREI IACOMI
(continuare în pagina 11)

California, pământ rusesc

BURSA **Cătălin Avramescu**

Pentru Occident, ghinoul nostru se cheamă Donald Trump. Omul este complet alien în ce privește istoria. S-a înscrisurat doar de amatori. În Alaska, în loc să vină cu scopul de a depăși pe cei care au fost în posesia teritoriului, a apăsătorit în Rusia și Ucraina, din moment ce nu s-a apăsătorit în Alaska. Iată de ce Trump insistă pe o soluție fără a cere a ceea ce el crede că este o criză fără motiv real.

In 1808, două nave rusești s-au apropiat de coasta de Vest a Americii. Erau într-o misiune secretă ordonată de Alexander Baranov, numit de către țara lui Alexandru I drept guvernator al companiei Russo-Americane, care administra la acea vreme coloniile rusești din Alaska. Însă, navele acestea erau mult la sud de Alaska. Erau acolo pentru a îngropa, după o ceremonie de luare în posesie, o placă ce stabila că locul respectiv aparținea Rusiei.

Poate că întâmplarea nu ar merita atenția noastră dacă ar fi fost vorba de una dintre zecile de colonii pe care rușii le-au stabilit în cursul expansiunii lor în Pacific. Însă locul unde navele lui Baranov au îngropat placa era situat în ceea ce este astăzi nordul zonei metropolitane a orașului San Francisco.

Imperiul rus plănuia de la o vreme să se extindă în America de Nord. La fel ca alte puteri europene, instrumentul său principal era o companie privată - în acest caz o companie de negustori și de vânzatori de foc. După ce au pus bazele unor colonii în Alaska, rușii au început apoi să exploreze coasta, spre Sud. Așa că au întemeiat, în Bodega Bay (numele este real, viața bate filmul), colonia Fort Ross, de unde sperau să furnizeze produse agricole coloniilor din Nord.

Istoria ar fi arătat probabil altfel dacă Imperiul Țarist și-ar fi consolidat colonia din California. Problema era însă dublă. Pe de-o parte, Statele Unite și Mexicul, altele puteri imperiale în ascensiune, nu priveau deloc cu încredere la pretențiile rusești asupra coastei Californiei.

(continuare în pagina 3)

Întâlnirea din Alaska și lecția lui Ion I. Nistor

BURSA **Cristian Pirvulescu**

Pentru prima dată în istoria noastră de după America la conștientizarea abuzului în relația dintre Rusia și Ucraina, din moment ce nu s-a apăsătorit în Alaska. Iată de ce Trump insistă pe o soluție fără a cere a ceea ce el crede că este o criză fără motiv real.

Intâlnirea din de la baza militară Elmendorf-Richardson din Anchorage, Alaska, dintre Vladimir Putin și Donald Trump, are aerul sumbru al unei scene de secol al XIX-lea: doi "împărați" care negociază peste capul mășinilor mici, ca și cum suveranitatea lor ar fi o monedă de schimb. Iar "pacea", a sugerat Donald Trump, ar putea presupune cedări teritoriale din partea Ucrainei, ceea ce ne duce la un scenariu ucrainean sovietic "într-un interregnum" de tip Italia, prin care Europa de Est a fost sacrificată de dragul unui așa-zis echilibru global. Deși întâlnirea de la Anchorage nu s-a încheiat cu un acord, analogia cu arbitrajul de la München din 1938 - când marile puteri au cedat

Cehoslovacia în fața lui Hitler - rămâne o comparație inevitabilă. În fața acestei perspective, lectura lui Ion I. Nistor capătă o forță profetică. Prima ediție a volumului său, Problema ucraineană în lumina istoriei, a apărut la Cernăuți în 1919, imediat după Marea Unire, ca răspuns direct la propaganda ucraïnească. Cartea a fost redată și revizuită în 1934, într-un moment în care revendicările ucrainene reveneau cu forță, iar amenințarea sovietică plăna asupra Basarabiei. De la 1919 până în 1934, Nistor a menținut aceeași idee: Ucraina era un "teren de dispută" între imperii, iar Rusia folosea constant mituri istorice pentru a-și acoperi expansiunile smul.

(continuare în pagina 3)

Criza spirituală: Pierderea rostului, ca început al sfârșitului

Ilustrație concepută de MAKE

Acesta este cel de-al nouălea episod din serialul DOSARUL BURSA - Crizele Apocalipsei. Următorul episod este programat pentru ziua de vineri, 22 august (în funcție de evenimentele la zi).

Ce înseamnă "criză spirituală"

Criză spirituală nu desemnează exclusiv o criză religioasă, ci o pierdere a rostului colectiv al societății de a răspunde coerent la întrebarea „de ce trăim împreună?”. Termeni precum rost, sens sau scop nu sunt invenții jurnaliste, ci chestiuni fundamentale în istoria gândirii.

Filosoful Alasdair MacIntyre sublinia: „Fără un tel comun, moralitatea devine incoerentă”. Iar Viktor Frankl, psihiatru și supraviețuitor al Holocaustului (DOSAR BURSA. O radiografie a transformării globale), scria: „Omul poate îndura orice, dacă înțelege de ce suferă”. Sensul nu este un lux metafizic, ci un element constitutiv al vieții umane.

Eliade: Moartea vine nu doar de la foamete, ci și de la sensul pierdut

Mircea Eliade relatează, în «Istoria credințelor și ideilor religioase» un episod tulburător: un trib nomad își onența deplasarea în funcție de înclinarea unui stâlp sacru, perceput ca legătura cu divinitatea. Când stâlpul s-a rupt, oamenii nu s-au relocalizat, ci au improvisat. S-au așezat pe pământ și au murit. Nu de foamete. Ci pentru că nu mai știau încotro să meargă.

Aceasta este esența crizei spirituale: colapsul direcției, nu doar al resurselor.

Din etică în economie: creditul cu dobândă

Max Weber a demonstrat că ordinea capitalistă modernă își are originea într-o etică religioasă: protestantismul a impus o disciplină a muncii, a acumulării și a autocontrolului, făcând posibilă expansiunea sistemului economic. Dobândă, condamnata de Biserica Catolică (în conformitate cu Poruncile din Vechiul Testament) până în secolul XVI, a fost revalorizată de protestanți nu ca bine, ci ca păcat inevitabil, tolerat pentru dezvoltarea societății.

Din acest compromis s-a născut o ordine care a organizat lumea, dar care, în lipsa ancorajului în valori spirituale, a degenerat într-un sistem autonom, autoreferențial.

Când religiozitatea decade, dar nu peste tot

Religiozitatea este un indicator imperfect al vieții spirituale, dar rămâne relevant. Scăderea sa în

Occident este abruptă:
- Franța: doar 14% dintre adulți mai participă la servicii religioase săptămânale (Pew Research Center, 2023).
- Cehia: 11%.

- SUA: proporția celor „fără afiliație religioasă” a crescut de la 16% în 2007 la 29% în 2022.

- România: în ciuda unei auto-identificări religioase ridicate, doar 26% frecventează lăcașele de cult lunar (IRES, 2023).

În schimb, în Africa, numărul creștinilor a crescut de la 9 milioane (1900) la peste 685 de milioane (2023). Acesta polarizare nu e neutră: unde există sens comunitar, există și energie socială. Unde nu, apare dezintegrare.

Creditul, ca substitut de realitate

Așa cum se observă în epistola dedicată crizei financiare, creditul a încetat să mai reflecte speranța într-un viitor productiv și a devenit, un substitut al realității. Economia nu mai funcționează prin alocare eficientă, ci prin umblarea decontului. Viitorul nu mai e de un proiect, ci o proiecție contabilă fără corespondență în viața concretă. În acest context, criza spirituală este alimentată zilnic printr-un contract social bazat pe minciună.

(continuare în pagina 11)

Dosar BURSA
Crizele Apocalipsei

